

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 7.11.2012 г.
COM(2012) 642 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА КОХЕЗИОННИЯ ФОНД (2011 г.)

{SWD(2012) 362 final}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Финансово изпълнение през 2011 г. и приключване на проектите от програмния период 2000—2006 г.	1
2.	Икономическа среда и условия на финансиране	6
3.	Одити и финансови корекции	6
4.	Нередности, докладвани от държавите членки	10
5.	Оценка	10
6.	Информация и публичност.....	12

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1164/1994 и обхваща изпълнението за 2011 г. на проекти по Кохезионния фонд, приети през програмния период 2000—2006 г., както и на проекти по линия на бившата програма ИСПА, а също и на проектите по Кохезионния фонд, одобрени или представени през програмния период 1994—1999 г., чието изпълнение продължи и през периода 2000—2006 г. Предоставената информация се отнася само до периода 2000—2006 г., тъй като в Регламент (ЕО) № 1084/2006 за създаване на Кохезионен фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1164/1994 не се изисква представянето на годишен доклад за Кохезионния фонд за програмния период 2007—2013 г.

Поради това настоящият доклад обхваща операции по линия на Кохезионния фонд в петнадесетте държави членки бенефициери, като тринадесет от тях са били държави членки в края на 2006 г. (т.е. Чешката република, Естония, Гърция, Испания, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Португалия, Словения и Словакия), както и проекти по бившата програма ИСПА, приети в периода 2000—2006 г. в България и Румъния, които се присъединиха към Европейския съюз на 1 януари 2007 г. Следва да се припомни, че в резултат на постигнатия икономически растеж от 1 януари 2004 г. нататък Ирландия не отговаря на изискванията; въпреки това текущите проекти по линия на Кохезионния фонд все още не са приключени.

Подробности относно изпълнението, мониторинга и одита през 2011 г. на проекти, одобрени в периода 2000—2006 г., за всяка държава членка бенефициер са представени в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад.

1. ФИНАНСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 2011 Г. И ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ ОТ ПРОГРАМНИЯ ПЕРИОД 2000—2006 Г.

Държавите членки, които отговарят на изискванията за подкрепа по Кохезионния фонд, могат да бъдат разделени на три групи: група на държавите членки, които отговарят на изискванията за подкрепа по фонда от самото начало на програмния период 2000—2006 г. (ЕС4: Гърция, Ирландия, Португалия и Испания), втора група от десет държави членки, които се присъединиха към Европейския съюз през май 2004 г. (ЕС10: Кипър, Чешката република, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша, Словения, Словения) и двете държави членки (ЕС2: Румъния и България), които станаха членки на Европейския съюз през януари 2007 г.

Таблица 1: Брой проекти по Кохезионния фонд по държава членка и по сектор

Държава членка	Транспорт	Околна среда	Смесени проекти	Техническа помощ	Общо
Гърция	30	92	1	1	124
Ирландия	6	4			10
Португалия	34	72		3	109
Испания	80	322	2	3	407
ЕС4	150	490	3	7	650
Кипър	1	1			2
Чешка република	13	38	1	6	58
Естония	10	17		10	37
Унгария	9	25		13	47
Латвия	14	22		10	46
Литва	17	27		7	51
Малта	1	1		1	3
Полша	25	88		17	130
Словакия	6	25		8	39

Държава членка	Транспорт	Околна среда	Смесени проекти	Техническа помощ	Общо
Словения	8	16		4	28
ЕС10	104	260	1	76	441
България	5	22		11	38
Румъния	12	36		15	63
ЕС2	17	58		26	101
ОБЩО	271	808	4	109	1192

Комисията прие общо 1192 проекта по Кохезионния фонд за периода 2000—2006 г. в 16 отговарящи на условията държави членки. Тук се включват 52 проекта, които са били одобрени или представени в периода 1994—1999 г., но чието изпълнение е продължило и през периода 2000—2006 г. От приетите от Комисията 1192 проекта, 808 са в областта на околната среда, 271 в областта на транспорта, а 109 проекта са за техническа помощ; 4 от проектите са смесени (вж. таблица 1).

1.1. Изменение на решенията за проектите по Кохезионния фонд

През 2011 г. Комисията прие 175 изменения на приетите от нея решения относно проекти по Кохезионния фонд. Това е малко повече в сравнение с 2010 г. (167), по-малко в сравнение с 2009 г. (196) и повече спрямо приетите през 2008 г. 137 изменения. Предмет на измененията в повечето случаи бяха промени във физическия обхват, смяна на бенефициера по проекта, увеличение на максималната сума на авансовите и междинните плащания от 80 % на 90 %, както и промени в крайния срок за допустимост на разходите поради икономическата криза, както и вследствие на форсмажорни обстоятелства. Съществена част от измененията се отнасяха до комбинирани предложения, обхващащи повече от един от посочените по-горе аспекти.

Като част от мерките в подкрепа на Европейския план за икономическо възстановяване през април 2010 г. Комисията прие „Изменение на указанията за приключването на проекти по Кохезионния фонд и бивши проекти по ИСПА за периода 2000—2006 г.”¹. Комисията взе предвид факта, че е възможно проектите, одобрени за първи път след 2004 г., да са засегнати в особена голяма степен от трудности, свързани с осигуряване на необходимото национално публично или частно съфинансиране или от възможността на бенефициерите да спазват първоначалния работен график. Комисията отчете и обстоятелството, че при настъпването на кризата тези проекти са били в напреднал етап, а в някои случаи — дори в началото на процеса на изпълнение.

Следователно в изменението се посочва, че за проектите, одобрени за първи път с решение на Комисията след 1 януари 2004 г., Комисията може да реши, въз основа на надлежно обосновано искане, да удължи крайния срок за допустимост до 31 декември 2011 г. Освен това, ако искането се отнася до проект, по който приносът от Кохезионния фонд е в размер на 100 млн. EUR или повече, крайният срок за допустимост може да бъде удължен до 31 декември 2012 г.

Изключение за удължаване на крайния срок за допустимост след горепосочените дати би могло да е възможно единствено при извънредни и надлежно обосновани обстоятелства (например административно или съдебно производство със суспензивен ефект, в случай на форсмажорни обстоятелства със сериозни последици за изпълнението на проекта, подпомаган от Кохезионния фонд, или явни грешки от страна на Комисията).

¹ SEC(2010) 0405 от 19 април 2010 г.

Изменението бе посрещнато с готовност от държавите членки, тъй като то ще допринесе за по-ефикасно и ефективно изпълнение на проектите по Кохезионния фонд за периода 2000—2006 г. Възможността за удължаване на крайния срок за допустимост след 2010 г. на практика означаваше, че някои проекти по Кохезионния фонд ще продължат да се изпълняват и през 2011 г. и 2012 г., като това е свързано и с процеса по приключването на тези проекти, който също следва да бъде съответно удължен.

Крайният срок за допустимост по над 500 от проектите по принцип щеше да бъде преди края на 2010 г. В резултат на отправените от държавите членки искания за удължаване на крайния срок за допустимост за 380 от проектите тази дата бе през 2010 г., за 116 — през 2011 г., а за 7 проекта тя ще бъде в рамките на 2012 г.

1.2. Плащания, извършени през 2011 г. по проекти, приети през програмния период 2000—2006 г.

Като цяло извършените окончателни плащания по проектите по Кохезионния фонд (и бившата програма ИСПА) за програмния период 2000—2006 г. са по-малко в сравнение с първоначалните очаквания. Исканията за плащане при приключването на проектите изискват обстоен анализ на документите по приключването, като в зависимост от тяхната изчерпателност и качество е възможно окончателните плащания да се извършат на по-късен етап от първоначално предвиденото.

Първоначалният бюджет за 2011 г. за плащанията по проекти по Кохезионния фонд за програмния период 2000—2006 г. възлизаше на 1,377 млрд. EUR (през 2010 г. той бе в размер на 2,5 млрд. EUR). Поради извършените прехвърляния на бюджетни кредити размерът на окончателния бюджет бе 945 млн. EUR, като тази сума бе изплатена изцяло преди края на 2011 г. Това равнище на изпълнение на бюджета представлява намаление спрямо 2010 г. (през която то бе в размер на 2,321 млрд. EUR) или 2009 г. (2,777 млрд. EUR), което илюстрира факта, че цикълът на изпълнение на проектите по Кохезионния фонд наближава своята крайна фаза.

Що се отнася до бюджетните редове относно бившата програма ИСПА първоначално предвиденият бюджет за 2011 г. възлизаше на 358 млн. EUR. След прехвърлянето на бюджетни средства бюджетните кредити намаляха със 164 млн. EUR. Изплатената към края на 2011 г. сума бе в размер на 188 млн. EUR (вж. таблица 2).

Таблица 2: Изпълнение за 2011 г. на бюджета за плащанията по Кохезионния фонд и бившата програма ИСПА (в EUR)

Бюджетни кредити за плащания	Първоначална сума	Прехвърляния	Окончателни ресурси	Резултат
Кохезионен фонд	1 377 495 593	-432 555 482	944 940 111	944 940 111
Бивша програма ИСПА	352 094 460	-164 080 494	188 013 966	188 013 966
ОБЩО	1 729 590 053	-596 635 976	1 132 954 077	1 132 954 077

В таблица 3 е представена разбивка на плащанията за 2011 г. по държава членка и по сектор. Основните държави бенефициери са Испания сред държавите членки от групата ЕС4, Полша — сред държавите членки от групата ЕС10, и Румъния — от групата ЕС2.

Таблица 3: Плащания за 2011 г. по проекти по Кохезионния фонд и бившата програма ИСПА по държава членка и по сектор

Държава членка	Околна среда	Транспорт	Техническа помощ	ОБЩО
----------------	--------------	-----------	------------------	------

	Сума (в EUR)	% от общия резулт ат	Сума (в EUR)	% от общия резулт ат	Сума (в EUR)	Сума (в EUR)	% от общия резултат
Гърция	57 615 863,65	5,09	44 816 211,78	3,96		102 432 075,43	9,04
Ирландия	8 933 600,00	0,79	2 207 521,12	0,19		11 141 121,12	0,98
Португалия	59 890 525,34	5,29	36 626 302,96	3,23	272 789,96	96 789 618,26	8,54
Испания	207 017 555,55	18,27	193 055 630,27	17,04		400 073 185,82	35,31
ЕС4	333 457 544,54	29,43	276 705 666,13	24,42	272 789,96	610 436 000,63	53,88
Кипър	8 926 429,27	0,79	5 058 456,00	0,45		13 984 885,27	1,23
Чешка република	20 394 019,16	1,80	20 304 261,32	1,79		40 698 280,48	3,59
Естония	7 885 782,28	0,70	17 391 904,00	1,54		25 277 686,28	2,23
Унгария	57 450 019,62	5,07		0,00		57 450 019,62	5,07
Латвия	12 587 415,80	1,11	18 353 828,28	1,62		30 941 244,08	2,73
Литва	16 724 432,00	1,48	5 143 945,00	0,45	264 809,42	22 133 186,42	1,95
Малта	0	0,00	0	0,00		0	0,00
Полша	94 410 927,60	8,33	50 776 143,02	4,48	601 745,21	145 788 815,83	12,87
Словакия	5 504 756,15	0,49	10 381 316,38	0,92		15 886 072,53	1,40
Словения	8 207 958,63	0,72	2 446 325,42	0,22		10 654 284,05	0,94
ЕС10	232 091 740,51	20,49	129 856 179,42	11,46	866 554,63	362 814 474,56	32,02
България	20 080 988,55	1,77	11 181 332,51	0,99		31 262 321,06	2,76
Румъния	48 053 737,21	4,24	80 387 543,69	7,10		128 441 280,90	11,34
ЕС2	68 134 725,76	6,01	91 568 876,20	8,08		159 703 601,96	14,10
ОБЩО	633 684 010,81	55,93	498 130 721,75	43,97	1 139 344,59	1 132 954 077,15	100,00

1.3. Неизпълнени поети бюджетни задължения за периода 2000—2006 г.

В края на 2011 г. средната стойност на коефициента на усвояване (плащания спрямо поети задължения) за всички държави, които понастоящем са бенефициери по проектите както по Кохезионния фонд, така и по бившата програма ИСПА, бе 86,8 %. Коефициентът на усвояване варира от 76,4 % (Унгария) и 80,0 % (Малта) до 94,5 % (Ирландия) и 100 % (Кипър).

В края на 2011 г. неизпълнените поети задължения („reste à liquider“ или „RAL“) за периода 2000—2006 г. възлизаха на 4,76 млрд. EUR. През 2011 г. неизпълнените поети задължения намаляха с 1,3 млрд. EUR.

Таблица 4: Степен на усвояване и неизпълнени поети бюджетни задължения към края на 2011 г.

Държава членка	Поети бюджетни задължения (в EUR)	Изплатени суми (в EUR)	% на изплат ените суми	Неизпълнени поети бюджетни задължения (RAL) (в EUR)
	(до 12.2011 г.)	(до 12.2011 г.)		към 31/12/2011 г.
Гърция	2 715 715 157	2 298 554 325	84,6	644 237 217
Ирландия	570 501 432	539 671 256	94,5	44 183 661
Португалия	3 091 383 087	2 702 560 755	87,4	480 151 783
Испания	11 678 668 888	10 390 253 116	88,9	1 385 991 734
ЕС4	18 056 268 566	15 931 039 454	88,2	2 554 564 397
Кипър	54 014 695	54 014 695	100,0	0
Чешка република	1 216 164 695	1 102 680 977	90,6	123 537 739
Естония	425 313 806	393 964 337	92,6	31 359 034
Унгария	1 481 998 333	1 133 287 696	76,4	348 710 635
Латвия	679 429 631	608 993 278	89,6	70 541 232
Литва	825 210 750,63	713 677 487	86,4	124 668 359
Малта	21 966 289	17 573 031	80,0	4 393 258
Полша	5 622 608 032	4 798 548 338	85,3	826 434 068,96
Словакия	764 788 823	662 551 600	86,6	102 246 279,62
Словения	254 129 012	225 399 467	88,6	28 729 545
ЕС10	11 345 624 057	9 710 690 908	85,5	1 660 620 153
България	791 062 943	645 742 295	81,6	226 706 678

Румъния	2 001 213 853	1 678 709 925	83,8	322 503 927
ЕС2	2 792 276 796	2 324 452 221	83,2	549 210 606
ОБЩО	32 201 682 470	27 966 182 584	86,8	4 764 395 156

1.4. Приключване на проекти по Кохезионния фонд

От общо 1192 проекта, съфинансирани по този фонд за програмния период 2000—2006 г., към края на 2011 г. в държавите членки все още продължава изпълнението на 690 проекта (вж. таблица 5). Общо приключените проекти са 502, в това число 105 проекта, приключени през 2011 г. (за сравнение този брой е 102 през 2010 г.). Повечето от вече приключилите проекти са в следните държави членки: Испания (44 приключени проекта), Гърция (13), Португалия (10) и Полша (9).

През 2010 г. усилията бяха съсредоточени основно върху изпълнението на проектите, а сега вниманието е насочено към подготовката и подаването на документите по приключването. Работното натоварване на управляващите органи и на Комисията е нараснало съществено във връзка с постъпващите документи по приключването на проектите.

Комисията е наясно, че процесът на приключване е твърде бавен, като се има предвид обемът на проектите, които предстои да бъдат приключени през следващите две години. Някои практически проблеми обаче, като например ненавременна подадената документация по приключването, разминаванията в информацията (по-конкретно между съдържанието на някои окончателни доклади и декларациите за приключване) или непълното изпълнение на някои проекти в сравнение с първоначално поставените цели, могат да усложнят тази задача. Освен това трудностите, възникващи при изпълнението на текущите проекти, стават повод за нови искания за изменения от страна на държавите членки. В допълнение, в процес на приключване се намират и някои по-сложни проекти, което изисква повече време за извършването на необходимите проверки и за вземането на решения.

Комисията предприе конкретни стъпки в посока към рационализиране на процедурата по приключването. През февруари 2011 г. в рамките на ГД „Регионална и селищна политика“ беше създадена работна група по приключването на проектите по Кохезионния фонд, чиято цел бе да наблюдава, ръководи и улеснява този процес. Наред с това Комисията предприе и редица инициативи за подобряване на положението, като например разработената процедура за прекратяване на проекти, които поради много ниското си равнище на изпълнение е малко вероятно да бъдат завършени; рационализирането на кореспонденцията с държавите членки във връзка с разясненията, необходими при приключването, с цел затвърждаване на принципа за прилагане на общ подход и равнопоставеност; разработването на нов инструмент за мониторинг, който позволява ежедневно проследяване на напредъка, постигнат в процеса по приключването.

Таблица 5: Проекти по Кохезионния фонд, приключени до края на 2011 г.

Държава членка	Общ брой на проектите по Кохезионния фонд	Данни към края на 2011 г.				Брой на неприключените проекти към края на 2011 г.
		Общ брой на приключените проекти	% на приключените проекти	Общ размер на плащанията по приключени проекти (в EUR)	Брой на проектите, приключени през 2011 г.	

Гърция	124	71	57,3	1 645 734 338	13	53
Ирландия	10	6	60,0	451 776 989	2	4
Португалия	109	46	42,2	1 243 494 296	10	63
Испания	407	208	51,1	6 329 550 889	44	199
ЕС4	650	331	50,9	9 670 556 512	69	319
Кипър	2	1	50,0	28 722 415	1	1
Чешка република	58	30	51,7	658 665 260	3	28
Естония	37	27	73,0	240 805 280	6	10
Унгария	47	13	27,7	67 714 692	1	34
Латвия	46	22	47,8	155 238 464	3	24
Литва	51	17	33,3	177 056 807	1	34
Малта	3	0	0,0	0	0	3
Полша	130	15	11,5	384 661 932	9	115
Словакия	39	18	46,2	231 678 461	7	21
Словения	28	17	60,7	125 856 727	4	11
ЕС10	441	160	36,3	2 070 400 038	35	281
България	38	5	13,2	67 979 411	1	33
Румъния	63	6	9,5	15 776 582	0	57
ЕС2	101	11	10,9	83 755 993	1	90
ОБЩО	1192	502	42,1	11 824 712 543	105	690

2. ИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА И УСЛОВИЯ НА ФИНАНСИРАНЕ

В член 6 от Регламент (ЕО) № 1164/1994 на Съвета, в който се регламентира дейността на Кохезионния фонд по отношение на проектите, одобрени преди края на 2006 г., плащанията по линия на фонда се обвързват с условия, свързани с бюджетната политика. В него се предвижда, че „от фонда няма да се финансират за дадена държава членка нови проекти или в случаите на важни проекти — нови етапи от проект, в случай че Съветът с квалифицирано мнозинство по препоръка на Комисията констатира, че държавата членка [...] не е изпълнила [своята програма за стабилност или конвергенция] по такъв начин, че да избегне прекомерния дефицит“. Фазата на одобрение на проектите за програмния период 2000—2006 г. обаче бе преди настъпването на икономическата криза, поради което този член не е използван в контекста на проектите от посочения програмен период.

3. ОДИТИ И ФИНАНСОВИ КОРЕКЦИИ

В повечето от засегнатите държави членки Комисията осигури редовно провеждане на одити по проектите по Кохезионния фонд, като се съсредоточи върху специфичните рискове, свързани с изпълнението на дейностите по линия на този инструмент.

Последната одитна проверка бе актуализирана през 2011 г. („Кохезионен фонд: Преглед на органа по приключването за периода 2000—2006 г. и одит на проектите“). Въз основа на тази одитна проверка службите на Комисията би трябвало да могат да направят заключение относно това дали установените системи и процедури и извършената работа гарантират необходимата увереност както по отношение на вече приключените проекти, така и на тези, които предстои да бъдат приключени. Работата по одита започна през май 2011 г. и ще продължи през 2012 г. и 2013 г. През 2011 г. бяха проведени шест одитни мисии (в България, Испания, Румъния, Унгария, Литва и Латвия).

За проектите по Кохезионния фонд за периода 2000—2006 г. Комисията проведе общо 162 одита на системите и 20 одита на приключването. Поместеният по-долу анализ

предлага подробни данни за работата, която бе извършена до края на 2011 г., групирани според хронологията на събитията в процеса на развитие на Кохезионния фонд.

3.1. Държави членки от ЕС4

От 2001 г. насетне значителна част от извършените одитни проверки са свързани с държавите членки от групата на ЕС4 и са в следните основни области: проверка на ефективното функциониране на системите за управление и контрол в държавите членки, възлагането на обществени поръчки и преглед на работата на органите по приключването в държавите членки при подготовката за приключване на програмите и проектите за периода 2000—2006 г.; планове за действие за коригиране на констатирани слабости, извършени финансови корекции и резултати от одитите, проведени от Сметната палата.

3.2. Държави членки от ЕС10

Благодарение на значителната по обем одитна дейност, извършена от Комисията по отношение на държавите членки от групата ЕС10 по време на основните проверки през предходните години, бе постигнат добър обхват на одита (до 53 %).

За държавите членки от тази група оценката относно надеждността на работата на органа по приключването варира. Във връзка с констатираните проблеми Комисията изиска от органите на държавите членки да приемат планове за действие за предприемането на корективни действия, да извършат допълнителни проверки по отношение на минали периоди, да въведат подобрения при подготвителната работа по приключването преди изпращането на декларациите за приключване, а така също да извършат необходимите финансови корекции. Основните фактори по отношение на остатъчния риск са следните: процедурите за възлагане на обществени поръчки и съмненията относно способността на някои органи по приключването да констатирант нередности или да налагат финансови корекции, както и слабости във функционирането на органа по приключването. В един от случаите (Унгария) бяха установени сериозни проблеми и бе констатирана относително висока степен на грешки за проектите в областта на транспорта, което доведе до включването на резерва в Годишния доклад за дейността за Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ за 2011 г. На всички установени рискове може да се противодейства благодарение на обстойните проверки, които Комисията извърши при анализа на декларациите за приключване в процеса на приключването на всеки от проектите. Тя ще продължи да наблюдава тези рискове чрез одити на извадки от проектите, чието изпълнение все още продължава.

По отношение на одита в четири от държавите членки (Кипър, Естония, Малта, Словения) не са налице въпроси, нуждаещи се от допълнително изясняване, така че Комисията може до голяма степен да разчита на декларациите за приключването, за да приключи проектите в тези държави членки.

3.3. Държави членки от ЕС2

Благодарение на значителната по обем одитна дейност, извършена от Комисията по отношение на България и Румъния по време на основните проверки през предходните години, бе постигнат добър обхват на одита (51,35 % за България и 36,51 % за

Румъния). В тези две държави членки изпълнението на проектите по Кохезионния фонд като цяло започна по-късно. В резултат на това изпълнението на 33 от общо 38 проекта и на 57 от 63 проекта съответно в България и Румъния все още не е приключило. Следователно през 2012 г. и вероятно през 2013 г. се очаква да бъдат извършени значителен брой междинни плащания.

Както бе посочено в годишния доклад за дейността за 2011 г. на Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, при извършените одити бяха констатирани недостатъци в областта на възлагането на обществени поръчки (критерии за подбор и възлагане, определяне на срокове, използване на процедурата на договаряне) и слабости в проверките на управлението. Това доведе до прилагането на финансови корекции по искане на Комисията — за 2011 г. те бяха в размер на 0,69 млн. EUR за България и 0,22 млн. EUR за Румъния. Комисията установи недостатъци в работата на органа по приключването в България, като отправи препоръки за подобрене и се ангажира да следи отблизо ситуацията (в резултат на одит, проведен през май 2011 г. за допълнителна оценка на работата на органа по приключването). В Румъния одитната мисия във връзка с работата на органа по приключването, която бе проведена през 2009 г., приключи със становище без резерви, което дава основания получените декларации по приключването да бъдат считани за надеждни.

3.4. Друга одитна дейност, извършена през 2011 г.

Другите видове одитна дейност, проведени от службите на Комисията през 2011 г. по отношение на Кохезионния фонд, включват преглед на националните годишни доклади относно контрола в съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 1386/2002, годишните обобщения и прегледа на одитните доклади за националните системи, предадени на Комисията от държавите членки. Получените доклади бяха анализирани, като на държавите членки бяха изпратени отговори заедно със съответните коментари, а при необходимост бяха отправени и искания за допълнителна информация, така че резултатите от извършените на национално ниво одити да могат да гарантират възможно най-голяма увереност.

Двустранните координационни срещи между Комисията и националните одитни органи се провеждат ежегодно с цел обмяна на информация относно протичането на работата по одитите и обсъждане на напредъка по отношение на проверките чрез извадки и последващите действия по констатациите на одита. Срещите относно извършената през 2010 г. одитна дейност се проведеха през първата половина на 2011 г. Годишните двустранни координационни срещи във връзка с извършената през 2011 г. одитна дейност бяха проведени през първата половина на 2012 г.

3.5. Системи за управление и контрол

В годишния си доклад за дейността за 2011 г. Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ направи оценка на функционирането на системите за управление и контрол (2000—2006 г.) въз основа на одитните становища на одитиращите органи в държавите членки, както и на резултатите от самостоятелните одити, проведени от Комисията.

За петнадесет от държавите членки оценката бе положителна (като за една от тях — само отчасти). За пет държави членки (Кипър, Естония, Малта, Португалия и Словения)

становището по отношение на системите за Кохезионния фонд бе без резерви. За десет държави членки бе изразено становище с резерви с умерено въздействие (България, Чешка република, Гърция, Унгария — проекти в областта на околната среда и проекти за техническа помощ; Ирландия, Латвия, Литва, Полша, Румъния и Словакия).

Що се отнася до транспортния сектор в Унгария бяха включени резерви и беше дадено становище с резерви със значително въздействие поради множеството грешки, установени от националния одитен орган, резултатите от одитите на Комисията (при които бяха констатирани някои нередности в областта на възлагането на обществени поръчки), установените слабости при прилагането на финансовите корекции, препоръчани от органа по приключването, както и при констатирането и коригирането на нередности на национално равнище, свързани с възлагането на обществените поръчки. Освен това поради бавния темп на процедурата по приключването на проектите по Кохезионния фонд в Испания, по-специално поради множеството грешки, свързани с обществените поръчки и установени при повечето от проектите, както и поради бавния напредък, постигнат от испанските власти при разрешаването на проблемите, набелязани от Комисията, в годишния доклад за дейността за 2011 г. за всички испански проекти по Кохезионния фонд бе включена резерва, свързана с репутацията.

Таблица 6: Резерви и финансови корекции, за които е взето решение/които са били договорени, относно Кохезионния фонд за периода 2000—2006 г. по държави членки

Държава членка	Резерви, включени в ГДД за 2010 г.	Финансови корекции, за които е взето решение/които са били договорени (в EUR) за 2011 г. ²	Резерви, включени в ГДД за 2011 г.
Гърция	НЕ	1 272 734	НЕ
Ирландия	НЕ		НЕ
Португалия	НЕ	4 139 400	НЕ
Испания	НЕ	- 5 413 806 ³	ДА ⁴
Кипър	НЕ		НЕ
Чешка република	НЕ	7 921 142	НЕ
Естония	НЕ	77 353	НЕ
Унгария	ДА – транспортен сектор	2 581 124	ДА ⁵
Латвия	НЕ		НЕ
Литва	НЕ	206 765	НЕ
Малта	НЕ		НЕ
Полша	НЕ	4 796 351	НЕ
Словакия	НЕ	922 150	НЕ
Словения	НЕ		НЕ
България	ДА – 1 проект	690 206	НЕ
Румъния	НЕ	221 356	НЕ
ОБЩО		17 414 784	

² Няма суми за отчитане през 2011 г. по отношение на програмния период 1994—1999 г.

³ Отрицателната сума се дължи на коригиране на приноса на фонда във връзка с погрешно отчетени суми за 2010 г. за Кохезионния фонд. Сумата от 34 784 766 EUR бе коригирана успешно.

⁴ Резерва за Испания, свързана с репутацията.

⁵ Резерва за Унгария, свързана с репутацията.

4. НЕРЕДНОСТИ, ДОКЛАДВАНИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

Тъй като годишният доклад за Кохезионния фонд обхваща изпълнението за 2011 г. на проекти по линия на фонда, приети през програмния период 2000—2006 г., бяха взети предвид само уведомленията за нередности, подадени съгласно Регламент (ЕО) № 1831/1994.

Комисията получи 64 уведомления за нередности по време на горепосочения период на обща стойност 42 168 842 EUR по отношение на проекти, съфинансирани от ЕС. На събиране подлежат 20 315 177 EUR, които предстои да бъдат събрани. За най-много на брой нередности съобщават Португалия, Гърция и Литва (съответно 19, 14 и 8 нередности). Сумите, свързани с нередностите, обаче са най-големи в Полша и Гърция (съответно 16 млн. EUR и 11 млн. EUR), т.е. около 64% от общата сума (вж. таблица 7).

Двата основни вида докладвани нередности са нарушения на правилата за възлагане на обществени поръчки и недопустими разходи, като те засягат 54 от подадените общо 64 уведомления за нередности (85 %).

Таблица 7: Нередности и финансови последици за ЕС, докладвани от държавите членки през 2011 г. съгласно Регламент (ЕО) № 1831/1994 — програмен период 2000—2006 г.

Държава членка	Брой на нередностите	Свързани с нередностите суми		Суми, подлежащи на събиране	
		EUR	%	EUR	%
Гърция	14	11 298 028	26.79	592 581	2.92
Ирландия	3	1 552 044	3.68		
Португалия	19	5 404 973	12.82		
Испания	3	483 353	1.15		
Кипър					
Чешка република	6	4 684 545	11.11	1 761 729	8.67
Естония					
Унгария					
Латвия					
Литва	8	569 966	1.35	43 548	0.21
Малта					
Полша	5	15 998 132	37.94	15 739 519	77.48
Словакия	6	2 177 800	5.16	2 177 800	10.72
Словения					
България					
Румъния					
ОБЩО	64	42 168 842	100.00	20 315 177	100.00

5. ОЦЕНКА

Комисията и държавите членки извършват проучване и оценка на всички съфинансирани по Кохезионния фонд проекти. През 2011 г. Комисията продължи да

извършва последваща оценка на Кохезионния фонд, включително на проекти по бившата програма ИСПА, за програмния период 2000—2006 г. Бяха подготвени 5 свързани помежду си „работни пакета“, чиято цел бе:

а) да се оцени приноса на Кохезионния фонд и ИСПА за развитието на транспортната система на ЕС и за реализирането на достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда, като същевременно се направи оценка и на въздействието на програма ИСПА от гледна точка на подготовката за програмите по структурните фондове и Кохезионния фонд:

- Бе счтено, че през периода 2000—2006 г. двата инструмента са допринесли за развитието на мрежата TEN-T в значителна, а по отношение на ЕС10 — в изключително висока степен. Причината за това е, че държавите от ЕС10 се присъединиха към ЕС в средата на програмния период 2000—2006 г. и бяха изправени пред най-голямото предизвикателство от гледна точка на привеждането на националната им инфраструктура към стандарт, съпоставим с този в други държави членки.
- В областта на пътната инфраструктура бяха одобрени 99 проекта, по които бяха изградени 4214 km нови или ремонтирани пътища в рамките на мрежата TEN-T, като по този начин те допринесоха за 10 % от общата ѝ дължина. Този принос бе най-голям за държавите членки от ЕС10, в които 57 проекта допринесоха за приблизително 20 % от мрежата TEN-T в рамките на тези държави.
- По отношение на железопътния транспорт одобрените 112 на брой проекта осигуриха 8477 km нови или ремонтирани релсови пътища или инфраструктура в рамките на мрежата TEN-T, или около 21% от общата ѝ дължина в тези държави. Отново най-голям е приносът за транспортните мрежи от TEN-T в страните от ЕС10, в които проектите по ИСПА осигуриха подобрения за почти 40 % от нея (над 6000 km).
- Оценката на достиженията на правото на ЕС бе сведена до въпроси, свързани с управлението и качеството на водите (включително пречистване на отпадъчни води), както и събирането и третирането на твърди отпадъци. Анализът показва, че приносът на Кохезионния фонд и ИСПА е значителен от гледна точка на нуждите на страните, както и на постигането на съответствие на тяхното законодателство с достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда. Осигурени са нови активи или разширения/модернизиране на инфраструктурата в областта на водоснабдяването, санитарните услуги и управлението на твърдите отпадъци, които са необходими на държавите, за да отговорят на изискванията в директивите на ЕС. Въпреки че държавите получиха различни суми в рамките на заделените за всеки от секторите средства, като средна величина приносът спрямо нуждите на отделните сектори до голяма степен е равномерен — около 30 % в сектора за питейна вода и 38 % в сектора за преработка на отпадъчни води. В сектора на твърдите отпадъци, в който потребностите на различните държави, а и естеството на самите проекти, са далеч по-разнородни, приносът бе в размер на 25 %;

б) да се извършат последващи анализи на разходите и ползите за извадка от проекти в областта на транспорта и околната среда, които да послужат като основа за изводи, които да бъдат използвани за следващи програмни периоди:

- Анализ на разходите и ползите в областта на транспорта: Що се отнася до въздействието на проектите, анализът показва, че всички проекти са икономически изгодни. Приносът на Кохезионния фонд е необходимо условие за практическо реализиране на икономическите ползи от тези проекти. Ползите от тях се разпределят в 8 различни категории (спестено време за пътуване, оперативни разходи за превозни средства, повишаване на безопасността, емисии на въглероден диоксид, намаляване на шума и замърсяванията във въздуха и др.). Като цяло, степента на използване е съвместима с целта за постигане на достатъчно свободен производствен капацитет, за да се даде възможност за растеж през целия жизнен цикъл на проекта. Трудно бе да се установи пряка причинно-следствена връзка между инвестициите в транспортната инфраструктура и наличието на по-широки социално-икономически въздействия (от значение най-вече за БВП).
- Анализ на разходите и ползите в областта на околната среда: Анализът показва, че целта на много от проектите в областта на инфраструктурата за околната среда е да се осигури спазване на правните изисквания. Спазването на законодателството само по себе си не оказва положително въздействие от гледна точка на икономическото благосъстояние — в повечето случаи разходите за постигнатото превишават ползите, от които би могла да се реализира икономическа стойност. Поради това от икономическа гледна точка може да се окаже невъзможно да се докаже, че е налице положителна нетна настояща стойност на равнището на проектите. По отношение на двата единствени проекта, чиято цел не беше осигуряване на съответствие с изискванията, стана ясно, че тяхната насоченост към проблемите в областта на околната среда съвпада с нуждите на региона. Като цяло в оценките бе установено, че проектите са източник на положителни допълнителни ефекти, свързани с повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда и по-добро познаване на институционалната среда.

Освен договорното изменение по отношение на първия от тези „работни пакети“, през 2011 г. бяха започнати и две други оценки, при които акцентът бе управлението и изпълнението на дейностите по Кохезионния фонд, както и експертен преглед и обобщение на цялостната оценка.

6. ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Считано от 1 януари 2007 г., всички въпроси, свързани с Кохезионния фонд, се обсъждат в рамките на Комитета за координиране на фондовете (COCOF, създаден в съответствие с Регламент (ЕО) № 1083/2006). На 44-тото заседание на Комитета за координация на фондовете, проведено на 21 септември 2011 г. в Брюксел, Комисията представи актуални данни относно приключването на проектите по Кохезионния фонд за периода 2000—2006 г.

И през 2011 г. Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ продължи да предоставя подробна информация относно Кохезионния фонд. Тя представи годишния

си доклад за дейността⁶ и публикува подробни данни за основните проекти, включително финансираните от Кохезионния фонд, за периодите 2000—2006 г. и 2007—2013 г. До този момент са публикувани данни за 238 големи проекта в специална база данни с възможности за търсене на информация, която може да бъде намерена на уебстраницата INFOREGIO. На интернет сайта е помесена и допълнителна информация за още от проектите по Кохезионния фонд, както и стотици примери за други проекти. Освен това в специална публикация са представени 150 примера за проекти, съфинансирани от Кохезионния фонд и структурните фондове.

⁶ Докладът е публикуван на интернет адрес http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/aar/index_en.htm.